HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא ידענא. כמה ימים יהיו למשלומין. קמ"ל דרבי מלעזר מה מג המלות שבעה לף כאן שבעה: **וחג הקליר בכורי מעזיך.** בחג שבועות כתיב: **ה"נ חג הבא בזמן קליהר.** קלמר ולמו מוגג וקולר בו למת לגמעוטין: **מכלל דתרוייהו בו'.** מדקלמר רבי יוחנן לא ידענא כמה קא משמע לן דרבי אלעזר א"ר אושעיא וריש לקיש אמר [1]וחג הקציר איזהו חג שאתה חוגג וקוצר בו הוי אומר זה עצרת אימת אילימא ביו"ט קצירה ביו"ט מי שרי אלא לאו לתשלומין [ב]א"ר יוחנן אלא מעתה חג האסיף אי זהו חג שיש בו אסיפה הוי אומר זה חג הסוכות אימת אילימא ביו"ט מלאכה ביו"ט מי שרי אלא בחולו של מועד [ג]חולו של מועד מי שרי אלא חג הבא בזמן אסיפה הכא נמי חג הבא בזמן קצירה מכלל דתרוייהו סבירא להו דחולו של מועד אסור בעשיית מלאכה מנהני מילי דתנו רבנן [2]את חג המצות תשמור שבעת ימים [א]לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי רבי יאשיה רבי יונתן אומר אינו צריך קל וחומר ומה ראשון ושביעי שאין קדושה לפניהן ולאחריהן אסור בעשיית מלאכה חולו של מועד שיש קדושה לפניהן ולאחריהן אינו דין שיהא אסור בעשיית מלאכה ששת ימי בראשית יוכיחו שיש קדושה לפניהן ולאחריהן ומותרין בעשיית מלאכה מה לששת ימי בראשית שאין בהן קרבן מוסף תאמר בחולו של מועד שיש בו קרבן מוסף ראש חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה מה לראש חדש שאין קרוי מקרא קדש תאמר בחולו של מועד שקרוי מקרא קדש הואיל וקרוי מקרא קדש דין הוא שאסור בעשיית מלאכה תניא אידך [3]כל מלאכת עבודה לא תעשו לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר אינו צריך הרי הוא אומר [4]אלה מועדי ה' וגו' במה הכתוב מדבר אם בראשון הרי כבר נאמר שבתון אם בשביעי הרי כבר נאמר שבתון הא אין הכתוב מדבר אלא בחולו של מועד ללמדך שאסור בעשיית מלאכה תניא אידך [5]ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' מה שביעי עצור בכל מלאכה אף ששת ימים עצורין בכל מלאכה ת"ל וביום השביעי עצרת [ג]השביעי עצור בכל מלאכה ואין ששה ימים עצורין בכל מלאכה הא [ד]לא מסרן הכתוב אלא לחכמים לומר לך אי זה יום אסור ואי זה יום מותר אי זו מלאכה אסורה ואי זו מלאכה מותרת: ומותרין בהספד ותענית שלא לקיים את דברי האומרין עצרת אחר השבת: [ה](והאיתמר) מעשה ומת אלכסא בלוד ונכנסו כל ישראל לסופדו ולא הניחם רבי טרפון מפני שיום טוב של עצרת היה יו"ט ס"ד אי ביום טוב מי קאתו אלא אימא מפני שיום טבוח היה לא קשיא כאן ביו"ט שחל להיות אחר השבת כאן ביום טוב שחל להיות בשבת: מתני'

אלא חג הבא בזמן אסיפה. הקשה הר"ר אלחנן למלר פ"ק דר"ה (ובגמרא דסנהדרין) (דף יג.) ת"ל דבי זירא דרבי אסי ולמה לף עייל כלל וקלמר דממנה תשמע ותיזיל עד חג הסכוכות לף ס"ד דכתיב חג המסיף מלי המסיף לילמד על הבא בזמן אסיפה הכתיב בהסיף את מעשיך לגף מלי למסיף קליר למשמ לף למרי' חג הסכוכות הבא בזמן אסיפה ותילף מורי כיון דמהסיפך שמעינן חג הבא בזמן אסיפה ולמר חג המסיף משמע ליקלר מבל מי לגו הלי קלי [בהסיפך וגו'] הוה דרשינן חג [המסיף] הבא בזמן אסיפה ת"ל גם חג הקליר ניסח הכי הוליל ולילך שוס משמעות למיף ליה: **חולו של מועד אסור בעשיית מלאכה.** לכלותה משמע למלאכה למיתסרא ניה מדלוריימ למיף ליה מפסוק וכן בפרק ג' דמו"ק (דף יג: וסס) לף מינטיל מבל למדרבנן לגף לפילו חוס"מ לתוריימ וכן פי' הסס בקונטרס וקשה לר"ת דל"כ דבר המבל וכמה מלאכות דמרינן הסס היכי משמע ליה לתוריימ מקלסו מסוס ומקלסו מותר ועוד למנן בפ"ג דמגילה (דף כל.) כל מקום שלין יו"ט ויש מוסף קורין ד' כגון חוס"מ ור"ח דלמא לף מיתסר מלאכה מדקלמר למין יו"ט ועוד לכיולא ניה בהדי ר"ח דרבנן דלמרינן בירושלמי בפרק שני דמו"ק דלוסו לסרו מלאכה [ג] גף ובלבד שלף יהון מלאכתו במועד ופני בגמרא כיון ומת מהו שיקנסו בנו מחריו ת"ל נרס מוחן הבכור ומת קנסו בנו מחריו הסס ליקורמ לתוריימ משמע למלאכה במועד הוי דרבנן ומיהו יש לדחות דלמכוין מלאכתו במועד קלי דהשתא מיהס ליכל ליקורמ לתוריימ כיון דבבר הלבד הוא מ"מ משמע לפי הלמת לגף מיתסר רק מדרבנן וכי קלמר הסס ברים פירקא לף מינטיל מבל דרבנן גלף לפילו חוס"מ לתוריימ בעין לתוריימ קלמר לפי שים לו סמך [ג] [מקלת לתוריימ מבל ימי הלבד ליכל לסמכתא גלף] מדבני קבלה דבתיב והפכתי חגיכם לנבל (עמוס ח) ודקלמר הכא גלף בחוס"מ מי שרי ת"ל מ"ל משמע לתסור מן התורה וי"ל לפו מסוס גלף מפתרי מדלוריימ גלף כיון דלקרא סמכינן ליה למיתסר לף [ד] מסברא ליה לפוקמי קרא דשרי בהדיה בהכי וכן פירש הריב"ס בשם רבינו יב"ח למלאכה דמועד מדרבנן ולף כפירוש רבינו שמואל שפירש בערבי פסחים (פסחים דף קיח.) גבי כל המזבה לת המועדות כגון עושה מלאכה בחוס"מ והא ליתא דמדרבנן הוי וכדפי' והא דלמרינן [ט] גבי כותים ותיפוק ליה משום לפני עור לף לתן מכשול במלאכה דחוס"מ משום דסמך [י] פשטא דקרא הוי והוי ליה לדוקיו מודין בה: **מה ראשון ושביעי בו'.** הוה מצי למפרך מה להני שכן דבר החמד מיתסר גלף שלין זה ק"ו גמור רק גלוי מילתא בעלמא לפי מה שפיר' למלאכה לף מיתסר רק לרבנן: **ראש** חדש יוביח. דמרי בעשיית מלאכה שכן חינו קרוי יו"ט [כ] בפ"ג דמגילה (דף כב: וסס) וגם חינו נאסר רק משום מנהג כדפרי' וכי קלמר בר"ס וגם משום מלאכה לעס בב' ימים דר"ח של רגל הסמה מיירי לי נמי משום נשים דטרגות גלף לעשות מלאכה כדלית' בפירקי דרבי אליעזר [כ] וכן פרש"י בגמרא (דף כב:): **מה לראש** חודש שכן אינו קרוי **מקרא קדש.** [ס] הוה מצי למימר מה למול המועד לתיכא תרתי מוסף וקדושה לפניו ולמחריו:

תורה אור השלם

1. וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ אֲשֶׁר תִּזְרַע בַּשָּׂדֶה וְחַג הָאָסִף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאָסְפְּךָ אֶת מַעֲשֶׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה:
שמות כג טז

2. אֶת חַג הַמַּצּוֹת תִּשְׁמֹר שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ לְמוֹעֵד חodֶשׁ הָאָבִיב כִּי בוֹ יָצָאתָ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם:
שמות כג טו

3. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: שִׁבְעַת יָמִים תַּקְרִיבוּ אִשֶּׁה לַיי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם וְהִקְרַבְתֶּם אִשֵּׁה לַיי עֲצֶרֶת הוּא כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ: ויקרא כג לה-לו

4. אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ייָ מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם: ויקרא כג ד

5. שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מַצּוֹת וביום הַשְּׁבִיעִי עֲצֶרֶת לַיי אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה:
דברים טז ח

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לגף מדם וכו' של מועד כו' סס"ד ומ"ס מקרא קדש וכו' מלאכה סס"ד ומ"ס מה"ט כל מלאכת וכו' אפי לימד וכו' בתוהס כהניס ס"ד ומ"ס ממ"ה כל מלאכה וכו' ומ"ס ממ"ה עוסר ממ"ה ממלאכה: (ב) תוס' ד"ה מולו וכו' כלוס אמרו מלאכה בחוה"מ גלף כלי שיהו מולכין ומותין ופוחזין ויגעים בתוהס וסס אוכלים ושותין בהיום משמע ליפת כ"ל: (ג) בא"ד כעין לתוריימ קלמר לפי שים לו סמך כדמשמע מהאי דרשה אבל תימה אבל נמי דאסור במלאכה קא סמיך לה מדבני קבלה וכו' ודקלמר נמי הכא גלף בחולו של מועד חוש"מ מי שרי משמע כ"ל ותיבת ג"כ נמחק: (ד) בא"ד לף מיסתבר ליה: (ה) ד"ה לגף מדם וכו' פ"ג דמגילה. ני"ב פי' דברפ"ג דמגילה תנן בר"ח ובחוה"מ קורין מרבעה כו' זה בכלל כל שים בו מוסף ואינו יו"ט קורין מרבעה גלמר בר"ח מינו קרוי יו"ט:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מה לר"ח וכו' הו"ם למימר. עי' מזוכת מהר"י בן לב פ"ג סימן י"ג:

רבינו חננאל

ת"ר את חג המצות תשמור לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יאשיה כלומר אמרה תורה ושמרתם את המצות עוד את חג המצות תשמור למה לי אלא ללמדך שכל שבעת ימים צריכין שמירה. ר' (יוחנן) [יונתן] אמר ק"ו ומה ראשון ושביעי כו'. תניא אידך כל מלאכת עבודה לא תעשו לימד על חולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה דברי ר' יוסי הגלילי. ר"ע אומר [לא] אצטריך הרי הוא אומר אלה מועדי ה' מקראי קודש במה הכתוב מדבר אי ביו"ט ראשון הרי הוא אומר ביום ראשון שבתון אי בשמיני הרי הוא אומר ביום השמיני שבתון הא אין הכתוב מדבר מועדי ה' אלא בחולו של מועד שאסור בעשיית מלאכה. ולא מסרך הכתוב אלא לחכמים לומר איזו מלאכה אסורה [ואיזו מותרת] עצרת שחלה להיות ע"ש בית שמאי אומרים יום טבוח לאחר השבת. וב"ה אומרים אין לה יום טבוח ומודים שאם חלה להיות בשבת כו': **ירושלמי** עצרת שחלה להיות ע"ש ב"ש אומרים יום טבוח לאחר השבת וב"ה אומרים אין לה יום טבוח אלא יומה היא טביחה. ואין כ"ג מהלבש בכליו ומותרין בהספד ובתענית שלא לקיים דברי האומרים עצרת אחר השבת. ומודין שאם חלה בשבת שיום טבוח לאחר השבת. (ומודים שאם חלה בשבת) ומותרין בו ביום בהספד ובתעני'. אבל אם חלה להיות באמצע שבת אסורין בהספד ובתענית:

(ו) מכאן עד מתני' טוטלן לילים שייך לעיל דף ו ע"ש:

בא א ב מיי' פ"ו מהל' יו"ט הלכה ו טור ש"ע ס"ח סי' תקל [רכ סלפס רים מו"ק דף רעח. וכנ"ל ס"ם שם סי' ל]: אלטוס"ע ס"ח סי' תיז סעי' ל]: